

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 15.

«МЕТОДИ ЕМПІРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ КОМУНІКАЦІЙ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Соціальних комунікацій
Семестр	II
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська
Викладач	д.н.із с.к., проф.каф.. Мітчук Ольга Андріївна
Контактна інформація	o.mitchuk@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Методи емпіричних досліджень комунікації» буде корисна майбутнім журналістам, піарникам, а також тим, хто планує підвищити особисту ефективність та здобути навички із журналістики. Професійна діяльність вимагає від фахівців вмінь вирішувати принципово нові завдання, у тій чи іншій формі проводити дослідження і творчо використовувати досягнення науки та вдосконалювати свою кваліфікацію.
Мета та цілі	Метою викладання даної дисципліни є формування знань та навичок у плануванні, проведенні емпіричних та теоретичних соціальних досліджень та аналізі даних досліджень. Протягом навчання студенти прослухають низку сучасних дисциплін, без яких не можливе формування сучасного дослідника-журналіста.
Результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: застосовування для аналізу соціальних мереж, вміти збирати дані для дослідження цих мереж, знатиме головні їх характеристики; знаходити та отримувати статистичну інформацію з відкритих джерел, перетворювати дані, готувати їх для аналізу у статистичному середовищі R, здійснювати у ньому елементарний попередній статистичний аналіз інформації, за результатами аналізу будувати графіки та діаграми довільного рівня складності, перевіряти статистичні гіпотези та робити висновки за їх результатами, реалізовувати прогностичні моделі засобами R, аналізувати їх та презентувати результати; вмітимуть оперувати існуючими математичними моделями, використовувати їх для опису та прогнозу процесів у журналістиці, формулювати задачі для моделювання процесів, застосовувати їх у створенні нових, більш складних, моделей; знатимуть теоретичні основи застосування «якісного підходу» у проведенні інтерв'ю для вирішення

	соціологічних дослідницьких завдань, вмітимуть проводити фокусовані групові дослідження, глибинні інтерв'ю та ін; вмітимуть здійснювати соціологічний аналіз документів.
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовуючи різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Теорія соціальних комунікацій», «Комунікативістика», «Інформаційна політика та безпека».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження	Спостереження. Вимірювання. Порівняння. Узагальнення. Експеримент. Опитування. Інтерв'ю. Бесіда. Експертна оцінка. Метод «мозкового штурму». Морфологічний метод аналізу. Метод асоціації та аналогій.	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
2. Теоретичні методи й методи конструювання ідей та теорій	Загальнонаукові методи теоретичного дослідження. Методи побудови гіпотез та теорій. Конструктивно-генетичний метод. Аксиоматичний метод. Евристичні методи. Аналогія. Мозковий штурм. Синектика. Теорія розв'язання винахідницьких завдань.	Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
3. Психологічні та психолінгвістичні методики дослідження.	Інтерв'ю. Метод фокус-груп. Анкетування. Тріангуляція як метод валідації результатів дослідження. Метод аналізу. Компаративний аналіз контент-аналіз. Наративний аналіз.	Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
4.	SWOT-аналіз його поняття і основні	Взаємооцінювання (peer

Загальнонаукові, експериментальні, природничі, статистичні, математичні методи	елементи. Характеристика системний аналіз. Івент-аналіз (аналіз подієвих даних), дослідницькі операції івент-аналізу. Узагальнення та інтерпретація. Інтент-аналіз. Застосування інтент-аналізу.	assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
5. Дослідження соціокомунікаційної дійсності	Наукове та повсякденне пізнання. Основні поняття методології дослідження. Специфіка методології досліджень соціальних комунікацій. Стратегія наукового дослідження. Основні наукові підходи дослідження соціальних комунікацій.	Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Афанасьєв А. О. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / А. О. Афанасьєв, Є. В. Кузькін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. – 96 с.
2. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования : учебн. пособ. / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. – К. : МАУП, 2004. – 216 с.
3. Бойко М.М., Чучка І.М., Жуков С.А. Основи наукових досліджень: опорний конспект лекцій. Мукачево: РВВ МДУ, 2007. – 68 с.
4. Білуха М.Т. Методология наукових досліджень: підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
5. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д. Методология соціально-економічного дослідження: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
6. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. / А. В. Демківський, П. І. Безус. – К. : Акад. муніцип. упр., 2012. – 276 с.
7. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методология наукових досліджень: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2004. – 212 с.
8. Єріна А.М. Організація вибіркового обстеження: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 127 с.
9. Ромах О. В. Настільний посібник з методології досліджень соціальних комунікацій. – Львів : ПАІС, 2020. – 404 с.

Ресурси мережі Інтернет

10. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
11. Методология науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-pedagogika.ru>.
12. Методология науки – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
13. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>.
14. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
15. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. –

Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.

16. Центр исследований и статистики науки [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.csrs.ru/>.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	40
Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-5)– залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни